

Nordea-fondernas ägharstyrningsaktiviteter våren 2015

Nordea-fonderna arbetar aktivt med ägarstyrning

Nordea-fonderna anser att aktiv ägarstyrning är en central del av vårt uppdrag för våra andelsägare och att ägarstyrning skall utföras i deras intresse. Nordea-fondernas riktlinjer runt dessa frågor samlas i vår ägarstyrningspolicy (*Corporate Governance Policy*) och i våra principer (*Corporate Governance Principles*) samt i vårt interna styrdokument för ägarstyrningskommittén (*Charter for the Corporate Governance Committee*).

Ägarstyrningspolicyn reviderades löpande under 2014 och godkändes senaste gången under början av 2015, bland annat för att återspegla den nya organisationen där det operativa ansvaret för ägarstyrningsfrågor centraliserats till Nordea Funds Ab. Med Nordea-fonderna avses de fonder som förvaltas av Nordea Funds Ab och som är registrerade i Sverige, Finland, Danmark och Norge.

Information om ägarstyrning finns tillgänglig för andelsägarna/investerarna på fondbolagets webbplats och filialernas webbplatser samt i årsredovisningarna.

Aktiv ägarpolicy är en oskiljaktig del av ansvarsfulla investeringar

Ägarstyrning är fast sammankopplat med ansvarsfulla investeringar, och Nordea skall vara en ledande leverantör av dessa tjänster.

Nordeas fondbolag undertecknade år 2007 FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UNPRI). Nordeas fonder har därmed förbundit sig att beakta faktorer som miljöfrågor, socialt ansvar och bolagsstyrning, dvs. ESG-aspekter, i fondernas investeringsverksamhet. ESG hänför sig till termen *Environmental, Social and Governance*.

Ny funktion för ägarstyrning

Under 2014 inrättades en ny funktion med ansvar för ägarstyrningsfrågor för alla Nordea-fonder. Erik Durhan utsågs till chef för denna funktion från och med augusti 2014. Den nyinrättade funktionen har ett mycket nära samarbete med enheten Responsible Investments (RI), som ansvarar för Nordea-fondernas arbete med ansvarsfulla investeringar, samt med Nordea Investment Management, som utgör förvaltningsorganisationen.

Nordea-fonderna eftersträvar en ägarstyrning som inte påverkas av i vilket land en fond är registrerad eller i vilket land bolaget i fråga är lokaliserat. Målet är att röstning och andra ägarstyrningsfrågor sker med ett så brett mandat som möjligt.

Ny ägarstyrningskommitté

Nordea Funds Ab:s styrelse tillsatte under 2014 en ny kommitté för ägarstyrningsfrågor. Till kommittén hör tre av andelsägarna valda styrelseledamöter samt representanter för Nordea Asset Management.

Syftet med kommittén är att ta ställning till enskilda ägarfrågor och fatta beslut om åtgärder i enlighet med Nordea-fondernas ägarstyrningspolicy. Nordea Funds Ab:s styrelse har det slutgiltiga beslutsmandatet i ägarstyrningsfrågor.

De fonder som är registrerade i Danmark är separata legala enheter och därför bibehåller den danska styrelsen vetorätt i ägarstyrningsfrågor för fonder hemmahörande i Danmark.

Den långsiktiga målsättningen för ägarstyrningskommittén är att driva verksamheten i en allt mer aktiv riktning. Målbilden är att engagera sig i fler företag samt vara aktiv i bolag utanför Norden. Under 2015 har Nordea-fonderna röstat i över 310 bolag, både genom att besöka stämmor eller via elektronisk röstning. Urvalet av dessa bolag sker utifrån (1) om Nordea-fonderna hör till de största ägarna

eller (2) har investerat betydande kapital, alternativt (3) där det föreligger särskilda skäl, såsom ESG-faktorer, att engagera sig.

Målsättning med ägarstyrning

Vi är övertygade om att god ägarstyrning är väsentligt för att skapa värde i företagen, vilket skapar mervärde för fondandelsägarna.

Nordea-fondernas principer för ägarstyrning inriktar sig på att öka transparensen och öppenheten i kontakterna mellan bolaget och aktieägarna. Kravet på öppenhet och transparens gäller även sammansättningen av styrelsen och dess kommittéer.

En viktig faktor i fondernas ägaransvar är att främja god förvaltning av de företag som fonderna placerar i och att bevaka fondandelsägarnas gemensamma intressen. En god långsiktig utveckling av bolagens förvaltning gynnar både aktieägare, anställda och andra intressenter.

Målsättningen är att öka avkastningen på fondplaceringarna samt att säkra en fungerande och tillförlitlig kapitalmarknad.

Nordea-fonderna strävar efter att göra ESG-analyser av de största bolagen som är börslistade på hemmamarknaden, och för detta ansvarar RI-enheten. Under 2015 har Nordea diskuterat en rad ESG-ärenden med både nordiska och internationella företag, på förekommen anledning genom medie-rapportering eller då vår analys krävt vidare diskussion om specifika faktorer.

Nordeas fonder deltar aktivt i bolagsstämmor

Under perioden januari-september 2015 har Nordea-fonderna fysiskt deltagit i 30 bolagsstämmor i Finland och 85 i Sverige, dvs. i sammanlagt 115 bolagsstämmor. På stämmorna ställde vi oss i regel bakom styrelsernas förslag med vissa undantag, och vi har i flera fall diskuterat frågor med företagets styrelser både före och efter bolagsstämmor. Nordea-fonderna har även proxy-röstat, dvs. röstat elektroniskt utan fysiskt deltagande på stämmor i över 210 bolag i vilka fonderna har innehav. Vi har höjt ambitionsnivån avsevärt jämfört med 2014 – från cirka 200 stäm-mobesök och röstningar till en bra bit över 300. Vi avser att höja ribban ytterligare under 2016.

Under 2015 har representanter för Nordea-fonderna suttit i 34 valberedningar i Sverige och Finland. Detta är en uppgång med cirka 50 procent från året innan. Nordea-fonderna ställer sig generellt positivt till att delta i valberedningar, eller andra liknande funktioner, och tycker detta är ett bra instrument för att ge stora aktieägare inflytande i de bolag där de har betydande ägarandelar.

Svenska bolag har i regel valberedningar där de största ägarna är representerade. I Finland är det enligt tradition ofta representanter för staten och pensionsbolagen som fungerar som valberedningar. Det är en relativt ny företeelse i Finland att ett enskilt fondbolag via de fonder bolaget förvaltar är inkluderade bland de 3–5 största ägarna och således erbjuds att delta i valberedningsarbetet. Nordea-fonderna välkomnar en utveckling i denna riktning.

Centrala teman vid bolagsstämmorna

Kontakt inför bolagsstämmor

Nordea-fonderna har en aktiv dialog med företag före bolagsstämman om det föreligger behov för detta. Vid flera tillfällen under 2015 ändrade, förtydligade eller tillbakadrog berörda bolag sina förslag efter diskussion med oss. Aktiv dialog är ett viktigt instrument för att utöva ägarstyrning.

Styrelsearvoden

Bolagen under de senaste åren i allt högre grad börjat betala styrelsearvoden i form av aktier speciellt i Finland. Nordea-fonderna stöder generellt att styrelseledamöter är aktieägare, men vi ställer oss tveksamma till olika sorters incitamentsprogram för styrelseledamöter.

År 2015 justerades styrelsearvodena i huvudsak endast marginellt uppåt, även om det förekom undantag. Beloppet för styrelsearvodena utvärderas utifrån ett flertal aspekter, såsom företagets marknadsvärde, antal anställda, genomsnitt i branschen eller om företaget har betydande internationell exponering. Nordea-fonderna biföll i de flesta fall de föreslagna höjningarna av arvoden och ansåg dem vara motiverade, men har haft långtgående diskussioner med flera företag om nivåer och utformning för ersättning till ledande befattningshavare. Speciellt i USA har Nordea-fonderna haft betydande invändningar mot storlek och utformning, och vi har ett stort antal tillfällen påpekat detta och/eller röstat emot det lagda förslaget.

Riktade aktieemissioner och kapitalfrågor

I Finland söker allt fler styrelser vid bolagsstämman bemyndigande för riktade nyemissioner. Nordea-fonderna uppmuntrar i regel bolagen till försiktighet vad gäller riktade emissioner och röstar oftast mot riktade emissioner med kontant betalning. En aktivare inställning i dessa frågor har lett till en ökad diskussion om lämplig emissionsstorlek och -struktur.

Under 2015 uppdaterade Nordea-fonderna ägarstyrningsprinciper rörande lämplig storlek på aktieemission utan företrädesrätt för befintliga aktieägare, från en generell nivå på 5 procent till 10 procent. Detta genomfördes för att reflektera den nivå som börjar bli nordisk praxis.

I Sverige har Nordea-fonderna arbetat aktivt med frågan om riktade aktieemissioner under många år – och vi ser nu hur färre företag söker emissionsmandat vi finner olämpliga. Nordea-fonderna röstar i regel nej till efterfrågade mandat som vi anser är för långtgående, och vi bedriver en aktiv dialog om dessa frågor med de bolag där det är motiverat.

Vi ser en fortsatt trend i Finland och Norge att en del styrelseförslag presenteras utan tillräcklig motivering. Det är bekymmersamt, speciellt för minoritetsaktieägare, då det berör faktorer som påverkar bolagets verksamhet såsom ledningens/personalens incitamentssystem. I Norge ser vi även att en del förslag ej presenteras i kallelsen, vilket vi är kritiska till.

Balans i styrelser

På många stämmor togs frågan om könsbalans i styrelsen upp. De nordiska länderna har en relativt jämn fördelning jämfört med andra länder i västvärlden, men med undantag av Norge där det finns bindande lagstiftning i frågan, uppnår inget av länderna en accepterbar balans. Nordea-fonderna förespråkar balans mellan könen i styrelser och driver aktivt frågan i de valberedningar där Nordea-fonderna finns representerade. Vi har haft ett bra genomslag i de valberedningar där vi funnits representerande, och aggregerat har könsbalansen förbättrats i de bolag vi suttit med i valberedningen.

En annan viktig fråga är separation mellan posten som verkställande direktör och styrelseordförande. Speciellt i USA är rollerna ofta ihopblandade i samma person. Nordea-fonderna påpekar att separation av dessa poster är i linje med god förvaltningssed. En av de viktigaste uppgifterna för en styrelse är all fall att övervaka och utvärdera ledningen, denna funktion försvagas om styrelseordföranden även är verkställande direktör.